

Att arbeta tillsammans för Europas ungdomar

2012/13:FPM126

Arbetsmarknadsdepartementet

2013-07-05

Dokumentbeteckning

KOM (2013) 447

Meddelande från kommissionen Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén Att arbeta tillsammans för Europas ungdomar En uppmaning till insatser mot ungdomsarbetslösheten

Sammanfattning

Kommissionens meddelande ”Att arbeta tillsammans för Europas ungdomar” från 19 juni, är till övervägande del en sammanställning av redan beslutade åtgärder. Fokus ligger på ett snabbt genomförande av åtgärder för att förbättra ungas jobbchanser på kort sikt. Bland de åtgärder som nämns finns rådsrekommendationen om införande av en ungdomsgaranti, sysselsättningsinitiativet för ungdomar, åtgärder för att underlätta övergången från utbildning till arbete och åtgärder för att stödja skapandet av nya arbetstillfällen på kort sikt i små och medelstora företag.

Regeringen välkomnar att kommissionen i sitt meddelande lyfter fram ungdomars situation på arbetsmarknaden. Det är angeläget med reformer som bekämpar den höga ungdomsarbetslösheten i Europa.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Den ekonomiska krisen slår särskilt hårt mot ungdomar. För att motverka den höga ungdomsarbetslösheten föreslog EU-kommissionen i december 2012 ett paket för ungdomssysselsättning för att hjälpa medlemsländerna att vidta specifika åtgärder mot ungdomsarbetslöshet och social utestängning genom att erbjuda ungdomar jobb eller utbildning. I paketet ingick bland annat en rådsrekommendation om införande av ungdomsgarantier.

Europeiska rådet uppmanade i december 2012 rådet att utan dröjsmål beakta förslagen i ungdomssysselsättningspaketet, särskilt i syfte att anta rekommendationen om en ungdomsgaranti tidigt under 2013.

Europeiska rådet betonade i mars 2013 att särskild prioritet måste ges till att främja sysselsättning för ungdomar.

Vid Europeiska rådets möte den 27-28 juni 2013 var ungdomsarbetslösheten en av huvudfrågorna.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens meddelande ”Att arbeta tillsammans för Europas ungdomar” är till övervägande del en sammanställning av redan beslutade åtgärder. Fokus ligger på ett snabbt genomförande av åtgärder för att förbättra ungas jobbchanser på kort sikt. Dessa åtgärder omfattar:

- genomförandet av rådsrekommendationen om en ungdomsgaranti,
- investeringar i ungdomar genom Europeiska socialfonden,
- ett tidigareläggande av Sysselsättningsinitiativet för ungdomar,
- stöd till arbetskraftsrörlighet inom EU via Eures,
- åtgärder för att underlätta övergången från utbildning till arbete genom att främja tillhandahållande av högkvalitativa lärlings- och praktikplatser och ta itu med kompetensbrister,
- främja utvecklingen av en fungerande gemensam europeisk arbetsmarknad som är tillgänglig för alla unga,
- åtgärder för att stödja skapandet av nya arbetstillfällen på kort sikt, särskilt i små och medelstora företag, och uppmuntra till anställning av ungdomar.

Rådets rekommendation om en ungdomsgaranti

Rådet rekommendation om inrättande en ungdomsgaranti, antagen vid EPSCO den 28 februari 2013, ska tillförsäkra att ungdomar inom fyra månader efter att de blivit arbetslösa eller avslutat sin formella utbildning får ett bra erbjudande om sysselsättning, vidareutbildning, lärlingsutbildning eller praktik. Se faktapromemoria2012/13:FPM42. I kommissionens meddelande uppmanas medlemsstater med regioner (NUTS II) som har en ungdomsarbetslöshet över 25 procent att senast i oktober 2013 presentera nationella planer för genomförande av ungdomsgarantin.

Investeringar i ungdomar genom Europeiska Socialfonden

I meddelandet skriver kommissionen att EU:s strukturfonder under flera decennier varit en stark drivkraft för sysselsättning och social sammanhållning i EU. Europeiska socialfonden (ESF) har gett nästan 80 miljarder euro i stöd under perioden 2007–2013 och på så sätt omfattande bidragit till verksamheter runt om i EU för att integrera ungdomar på arbetsmarknaden och utveckla humankapital.

Under perioden 2014–2020 kommer de europeiska struktur- och investeringsfonderna att spela en avgörande roll när det gäller att stödja ungdomar och genomföra ungdomsgarantin.

Tidigarelägga Sysselsättningsinitiativet för unga

I kommissionens Sysselsättningsinitiativ för ungdomar från den 12 mars 2013 föreslås ett särskilt stöd för unga på 6 miljarder euro från EU:s budget. Stödet ska koncentreras till regioner med en arbetslöshet över 25 procent i åldersgruppen 15-24 år. Se faktapromemoria2012/13:FPM87.

I kommissionens meddelande föreslås att samtliga medel ska fördelas under åren 2014 och 2015. Detta ska ske dels genom att profilen för åtagandena i långtidsbudgeten anpassas, dels genom att insatserna inom initiativet är stödberättigande redan från det datum medlemsstaternas programförslag för ungdomsinitiativet lämnas in. Medlemsstaterna uppmanas att lämna sina programförslag redan under 2013.

Stöd till arbetskraftsrörlighet inom EU via Eures.

Kommissionen lyfter fram behovet av att underlätta för den fria rörligheten för att underlätta för ungdomar att ta vara på arbets-, lärlings- och utbildningsmöjligheter i andra medlemsstater. Kommissionen beskriver det arbete som pågår för att reformera Euresnätverket, bland annat i syfte att stärka fokus på ungdomars rörlighet, och redogör även för pilotprojektet ”Ditt första Euresjobb”. Detta tillhandahåller ekonomiskt stöd till unga människor för att de ska kunna hitta och anta arbetserbjudanden i andra medlemsstater.

Mot denna bakgrund uppmanar kommissionen medlemsstaterna att använda sig av möjligheten till finansiering genom ESF och genom nationella medel, i syfte att främja rörligheten inom EU och stärka de offentliga arbetsförmedlingarnas kapacitet i detta hänseende. Kommissionen uppmanar även Europaparlamentet och rådet att snabbt överväga kommande lagstiftningsförslag om att stärka Euresnätverket, vilket kommer att läggas fram i slutet av 2013. Se faktagromemoria2012/13:FPM41.

Tillhandahållande av högkvalitativa lärlings- och praktikplatser

I meddelandet lyfter kommissionen fram lärlingsutbildning och arbetsplatsförlagt lärande som verktyg för att underlätta ungdomars etablering på arbetsmarkanden. Den 2 juli 2013 lanserade kommissionen en europeisk allians för lärlingsutbildning i syfte att förbättra kvalitet och tillgång på lärlingsutbildning och arbetsplatsförlagt lärande.

Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att genomföra de föreslagna landsspecifika rekommendationerna om lärlingsutbildning och yrkesutbildning. Kommissionen föreslår även att medlemsländerna ska mobilisera EU-finansiering för att utveckla lärlingsutbildningen samt driva utvecklingsarbetet i samarbete med andra berörda aktörer som t.ex. branscher, parter och myndigheter. Den privata sektorn uppmanas av kommissionen att ta emot fler lärlingar.

Kommissionen informerar också om avsikten att lägga fram ett förslag om en kvalitetsram för arbetsplatsförlagt lärande.

Främja utvecklingen av en fungerande gemensam europeisk arbetsmarknad som är tillgänglig för alla unga

Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att påskynda arbetet med alla förslag som är ämnade att främja utvecklingen av en fungerande gemensam europeisk arbetsmarknad som är tillgänglig för alla unga. Kommissionen framhåller särskilt sitt förslag om att stärka nätverket för samarbete mellan offentliga arbetsförmedlingar, HOPES (Heads of Public Employment Services). Se inkommande faktagromemoria om förslaget.

Förutom redan framlagda förslag informerar kommissionen om att man nu undersöker möjligheten att betala ut arbetslöshetsförmåner under längre tid än de nuvarande tre månaderna till arbetstagare som söker arbete i en annan medlemsstat.

Åtgärder för att stödja skapandet av nya arbetstillfällen

Kommissionen lyfter fram att jobbskapande i ekonomin är en förutsättning för att minska ungdomsarbetslösheten. Särskilda ansträngningar behövs för att skapa incitament för inte minst små- och medelstora företag att anställa och vidareutbilda ungdomar. Ungdomar har drabbats oproportionerligt hårt av arbetslöshet och är i många länder överrepresenterade bland de som har tidsbegränsade anställningar. Kommissionen menar att ett närmande av reglerna för anställningstrygghet mellan tillsvidareanställningar och tidsbegränsade anställningar kommer att leda till en övergång till tillsvidareanställningar för bl.a. unga. Även den roll som subventioner kan spela för att stimulera till anställningar av ungdomar tas upp i meddelandet.

Mot denna bakgrund uppmanar kommissionen medlemsstaterna att implementera de landspecifika rekommendationer som riktats mot dem inom ramen för den europeiska planeringsterminen bl.a. på ovan nämnda områden.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet påverkar inte svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser/Konsekvensanalys

Inte relevant. Meddelandet har ingen inverkan på EU-budgeten eller medlemsstaternas budgetar. Eventuella framtida förslag till specifika rättsakter på basis av kommissionens meddelande måste bedömas separat.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar att kommissionen i sitt meddelande lyfter fram ungdomars situation på arbetsmarknaden. Det är angeläget med reformer som bekämpar den höga ungdomsarbetslösheten i Europa.

Regeringen vill betona vikten av att införandet av de föreslagna åtgärderna sker inom ramen för befintliga strukturer och med hänsyn tagen till

Regeringen välkomnar att Sysselsättningsinitiativet för ungdomar får ett starkt fokus på de mest behövande regionerna., samt att det genomförs under åren 2014-2015. En framflyttning av medel för initiativet sker utan att årliga tak kringgås.

Regeringen är överlag positiv till att använda stöd från Socialfonden till insatser för att stärka ungas möjligheter till arbete. I nuvarande programperiod 2007-2013 har Sverige haft ett starkt fokus på unga.

Regeringen delar kommissionens uppfattning att arbetsplatsförlagt lärande av hög kvalitet är ett viktigt verktyg för att underlätta övergången från skola till arbetsliv. Regeringen delar kommissionens syn på behovet av ökade insatser för att höja kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärandet, både vad gäller lärlingsutbildning och yrkesutbildning som huvudsakligen är skolförlagd. Regeringen välkomnar också kommissionens förslag att mobilisera EU-finansiering för att utveckla detta.

I meddelandet tar kommissionen både upp ett antal EU-initiativ och förslag på åtgärder som faller inom ramen för medlemsstaternas kompetens. Vad gäller kommissionens resonemang om anställningsskyddets betydelse för ungas etablering på arbetsmarknaden, konstaterar regeringen att tillsvidareanställningar ska vara grunden på den svenska arbetsmarknaden. Samtidigt spelar också tidsbegränsade anställningar en viktig roll och kan fungera som en bro in på arbetsmarknaden för vissa grupper såsom unga. Den svenska modellen utgör en god grund för en väl fungerande arbetsmarknad och det finns enligt regeringens mening inte skäl till någon större förändring av arbetsrätten.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Inte känt.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Inte känt.

-

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte relevant. Meddelandet är inget förslag till lagstiftning och ska inte heller vara föremål för förhandling.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Varken subsidiaritetsprincipen eller proportionalitetsprincipen nämns i detta meddelande. Det är dock regeringens uppfattning att medlemsstaterna bär huvudansvaret i fråga om sysselsättningspolitiken.

Det närmare innehållet i respektive åtgärd framgår av tidigare faktapromemorior samt kommer att framgå när de kommande enskilda förslagen presenteras. Någon närmare analys av om subsidiaritets och proportionalitetsprinciperna iakttagits låter sig därför inte att göras i detta skede.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

5 Fackuttryck/termer

-